

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 10Csp/149/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8125206909
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Sedláková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8125206909.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Prešove sudkyňou JUDr. Michaelou Sedlákovou v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s., skrátený názov: VÚB, a.s., IČO: 31 320 155, so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava-Ružinov, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Gallo, s. r. o., IČO: 36715352, so sídlom Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, XXX XX A., o zaplatenie 1.440,37 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 719,72 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 719,72 eur od 21.11.2025 do zaplatenia a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 50 eur splatných vždy k 20. dňu príslušného kalendárneho mesiaca k rukám žalobcu počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, a to pod hrozbou straty výhody splátok.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručенou súdu dňa 27.08.2025 domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny 1.440,37 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z uvedenej sumy od 28.12.2022 do zaplatenia.

2. Nárok odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvoril 19.08.2022 zmluvu o pôžičke vo výške 1.363,89 eur na kúpu konkrétneho tovaru uvedeného v zmluve. Žalovaný sa zaviazal poskytnutú pôžičku splatiť 72 mesačnými splátkami po 30,25 eur až do celkovej sumy pôžičky 2.178 eur. Doposiaľ však nezaplatil nič. Žalobca ho preto predžalobnou upomienkou zo dňa 24.11.2022 vyzval na úhradu dlžných splátok a zároveň ho upozornil, že v opačnom prípade bude oprávnený úver zosplatiť. K úhrade dlžných splátok nedošlo, preto žalobca úver dňa 20.12.2022 zosplatiť, čo žalovanému oznámil listom zo dňa 22.12.2022. Žalovanú sumu vyčíslil ako rozdiel istiny úveru 1.440,37 eur a úhrad žalovaného 0 eur.

3. Žalovanému bola doručená žaloba na vyjadrenie dňa 03.10.2025, doposiaľ sa však k žalobe písomne nevyjadril.

4. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami žalobcu, zmluvou o viazanom spotrebiteľskom úvere Quatro, všeobecnými obchodnými podmienkami Quatro, prehľadom splátok a úhrad, predžalobnou upomienkou s doručenkou, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, reportom sociálnej poisťovne, výpisom z registra klientskych informácií (SRBI), ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

5. Dňa 19.08.2022 bola uzavretá prostriedkami diaľkovej komunikácie medzi stranami sporu zmluva o viazanom spotrebiteľskom úvere pod č. XXXXXXXXXXXX, ktorou žalobca ako veriteľ poskytol žalovanému ako dlžníkovi spotrebiteľský úver. V úvodnej časti zmluvy sú údaje o žalovanom, z ktorých vyplýva, že je ženatý, nemá nezaopatrované dieťa, má bývanie bez hypotéky, je zamestnaný u konkrétneho zamestnávateľa na dobu neurčitú s priemerným čistým mesačným príjmom 525 eur.

6. Konkrétne zmluvné podmienky sú uvedené v bode III. zmluvy označenej ako „predmet financovania úveru“ a to nasledovne: druh úveru – viazaný spotrebiteľský úver na kúpu tovaru Samsung za kúpnu cenu 1.363,89 eur; akontácia 0 eur; výška úveru 1.363,89 eur; počet splátok 72; splátka 30,25 eur; celková čiastka 2.176,87 eur; fixná ročná úroková sadzba 18,46 % a RPMN vo výške 18,21 %; prvá splátka splatná 20.09.2022 a všetky ďalšie vždy k 20. dňu v mesiaci a ako doba trvania zmluvy je uvedených 72 mesiacov alebo do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa zmluvy.

7. V časti IV. je uvedený sprostredkovateľ ako predajca vrátane zákazníckeho servisu určeného aj na vybavovanie reklamácií.

8. V časti IX. bode 9.2 si účastníci zmluvy dohodli vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru v prípade, ak je klient v omeškaní s úhradou jednej splátky alebo čiastočného plnenia jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace a to za podmienok uvedených v § 53 ods. 9 a § 665 Občianskeho zákonníka.

9. Podľa prehľadu splátok a úhrad žalovaný nezaplatil už ani prvú splátku a keďže prvá splátka bola splatná 20.09.2022 znamená to, že prvýkrát sa dostal do omeškania so splátkou splatnou 20.09.2022.

10. Predžalobnou upomienkou zo dňa 24.11.2022 žalobca vyzval žalovaného na úhradu nedoplatku na splátkach vo výške 90,75 eur, pričom omeškanie malo pretrvávať už od 20.09.2022, s tým, že ak do 14.12.2022 nedôjde k úhrade tejto sumy, veriteľ bude oprávnený úver zosplatiť. Tento list bol žalovanému doručený 02.12.2022. Dlžné splátky však neuhradil, preto žalobca úver predčasne zosplatiť ku dňu 20.12.2022. Doručienka predložená nebola.

11. Súd vyzval žalobcu na preukázanie splnenia jeho povinností upravenej v § 11 ods. 2 zákona č.129/2010 Z.z. (všetky doklady a výstupy z registrov, ktorými sa overovala bonita žalovaného). Žalobca v odpovedi uviedol, že v prejednávacom prípade bol vykonaný prepočet schopnosti splácať, pričom poukázal na výsledok schvaľovania Quatro. Vychádzajúc z tohto reportu bol na poskytnutie sumy 1.363,89 eur s požadovanou splátkou 30,25 eur akceptovaný zo strany žalobcu čistý príjem 387,31 eur, výdavky 0 eur, životné minimum 234,42 eur, rodinné výdavky fixné 234,42 eur (totožná so životným minimom) a finančná rezerva 122,64 eur, ktoré bližšie nevysvetlil. Žalobca taktiež poukázal na tú skutočnosť, že žalovaný uviedol na žiadosti priemerný čistý mesačný príjem 387,31 eur. Príjem bol overený dopytom do Sociálnej poisťovne. Pre zistenie skutočných finančných nákladov žalovaného bol vykonaný dopyt do registra SRBI zo dňa 19.08.2022. Odborná starostlivosť pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať poskytnutý úver (t.j. pri posudzovaní bonity žalovaného) bola podľa neho zachovaná.

12. Žalobca vychádzal z čistého mesačného príjmu žalovaného vo výške 387,31 eur. Zároveň predložil jej report Sociálnej poisťovne, z ktorého vyplýva, že za posledné 3 mesiace mal žalovaný priemerný vymeriavací základ aspoň 414 eur. Doložil aj výpis z registra klientskych informácií SRBI, podľa ktorého žalovaný nesplácal žiadny iné úvery.

13. Z výsluchu žalovaného bolo zistené, že úver uzatváral s tým, že si ho bral na kúpu telefónu. Pri uzatváraní zmluvy od neho požadovali len pracovnú zmluvu a občiansky preukaz. Nič iné sa ho nepýtali. V tom čase mal družku a šesť maloletých detí. Na rodinné pomery a ďalšiu finančnú situáciu sa ho nepýtali. Pokiaľ ide o splácanie úveru nepamätá si, či ho splácal, možno jednu alebo dve splátky. V súčasnosti vykonáva len aktivačné práce, za ktoré dostáva mesačne 87 eur približne. Do rodiny majú príjem v podobe rodinných prídavkov vo výške 300 eur a dostávajú hmotnú núdzu v sume približne 233 eur. Bývajú v chatrči. Na elektrinu vynakladajú 50 eur. Na kúrenie využívajú drevo, ktoré kupujú mesačne v sume 60 eur. Vo vzťahu k deťom, ktoré sú školopovinné, vynakladajú peňažné prostriedky na dve deti, ktoré sú na prvom stupni, 120 eur mesačne, ďalšie deti po 12 eur mesačne. Všetko, čo sa im zvýši, ide na stravu, nestačí im to však, aj si požičiavajú. Žiada s ohľadom na tieto skutočnosti splácať úver v splátkach po 50 eur mesačne.

14. Zistený skutkový stav takto právne posúdil:

15. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, t.j. 19.08.2022 (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

16. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, t. j. 19.08.2022 (ďalej len „ZoSÚ“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

19. Podľa § 2 písm. d) ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

20. Podľa § 2 písm. g) ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj poisťné a náklady spojené so zmluvou o zabezpečení záväzku spotrebiteľa podľa tohto zákona, ktorých uzavretím bolo podmienené získanie spotrebiteľského úveru alebo jeho získanie za ponúkaných podmienok.

21. Podľa § 2 písm. i) ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

22. Podľa § 7 ods. 1, 2 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

23. Podľa § 7 ods. 4 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získavať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 16 a 17.

24. Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

25. Podľa § 7 ods. 17 ZoSÚ vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

26. Podľa § 7 ods. 19 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

27. Podľa § 7 ods. 20 ZoSÚ, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

28. Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni, a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa.

29. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

30. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

- c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
- d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

31. Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie

iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,

f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,

g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

32. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

33. Podľa § 15 ods. 1 ZoSÚ, zmluva o viazanom spotrebiteľskom úvere je zmluva o spotrebiteľskom úvere, v ktorej sa dojednáva spotrebiteľský úver výhradne na financovanie zmluvy o kúpe konkrétneho tovaru alebo poskytnutí konkrétnej služby, pričom tieto dve zmluvy tvoria obchodný celok.

34. V predmetnej právnej veci je nepochybné postavenie účastníkov ako dodávateľa a spotrebiteľa, čo plynie aj zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, kde ako druh je uvedený viazaný spotrebiteľský úver. Žalobca vystupoval ako osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný ako fyzická osoba pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

35. Súd skúmal, či nenastala fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 1, 2 citovaného zákona a keďže ide o zákonnú fikciu, tá nastáva zo zákona z dôvodov uvedených v citovanom zákonom ustanovení, teda bez ohľadu na to, či spotrebiteľ ju namieta, a súd je povinný sa ňou zaoberať ex offo.

36. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že v zmluve o viazanom spotrebiteľskom úvere bola dohodnutá úroková sadzba vo výške 18,46 %. Zároveň je zrejmé, že ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) bola uvedená vo výške 18,21 %. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že v zmysle § 2 písm. i) ZoSÚ RPMN predstavuje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19, pričom celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov (§ 2 písm. g) ZoSÚ). Vychádzajúc z uvedeného možno prijať záver, že údaj o RPMN uvedený veriteľom v zmluve je zjavne nesprávny, nezohľadňujúci zmysel a účel zavedenia inštitútu RPMN do spotrebiteľských zmlúv, t. j. informovať spotrebiteľa o celkovej výške nákladov spojených so spotrebiteľským úverom (úrokov, vrátane všetkých poplatkov), čo RPMN uvedená v zmluve jednoznačne nemôže zohľadňovať, pretože len samotná dohodnutá úroková sadzba vo výške 18,46 % ju prekračuje, čím v nej nemôžu byť logicky zahrnuté všetky náklady na poskytnutie tohto úveru, ktoré sú špecifikované v čl. X zmluvy.

37. Účelom ustanovenia § 9 ods. 2 písm. h) ZoSÚ bolo to, aby bol spotrebiteľ zrozumiteľne informovaný o ročnej percentuálnej miere nákladov ako o jednom z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru.. Povinnosťou žalovaného vystupujúceho v postavení dodávateľa bolo postupovať voči spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, a teda uviesť údaj o RPMN zodpovedajúci skutočnosti (teda zohľadňujúci všetky náklady s poskytnutím tohto úveru spojené), keďže dodávateľ je v porovnaní so spotrebiteľom profesionálom so skúsenosťami a výrazne lepšími poznatkami v oblasti, v rámci ktorej vyvíja podnikateľskú činnosť. V prejednávanej veci je síce výška RPMN v zmluve uvedená, ale v nesprávnej výške v neprospech spotrebiteľa.

38. Zároveň je potrebné zdôrazniť aj to, že pri údajoch o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky.

28. V tomto smere súd poukazuje na to, že dňa 23.01.2025 Súdny dvor EÚ rozhodol rozsudkom vo veci C-677/23 o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, podaného rozhodnutím Krajského súdu v Prešove z 12.10.2023. Z bodov tohto rozsudku vyplýva :

„58. Pokiaľ ide o povinnosť uviesť tieto rôzne predpoklady v zmluve o úvere v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48, z judikatúry uvedenej v bode 30 tohto rozsudku vyplýva, že táto povinnosť má zabezpečiť, aby sa spotrebiteľ mohol oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami.

59. Toto uvedenie tak musí spotrebiteľovi umožniť overiť, či obchodník správne vypočítal RPMN, a ak nie, uplatniť svoje práva, najmä právo na odstúpenie od zmluvy stanovené v článku 14 smernice 2008/48, pričom lehota na uplatnenie tohto odstúpenia od zmluvy sa predĺži v prípade porušenia požiadaviek stanovených v článku 10 tejto smernice, ako aj ostatných práv stanovených vo vnútroštátnej právnej úprave, ako sankcia prijatá v súlade s článkom 23 uvedenej smernice.

60. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že podstatný význam má povinnosť uviesť v zmluve o úvere najmä náležitosti, ako je RPMN uvedená v článku 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48 (rozsudok z 09. 11. 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 70)

61. Na základe tejto judikatúry treba konštatovať, že uvedenie predpokladov použitých na výpočet RPMN v zmluve o úvere má tiež, najmä z dôvodov uvedených v bodoch 58 a 59 tohto rozsudku, pre spotrebiteľa zásadný význam.

62. Keďže neuvedenie týchto náležitostí v zmluve o úvere môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, sankcia spočívajúca v zániku nároku veriteľa na úroky a poplatky stanovená vo vnútroštátnej právnej úprave sa musí považovať za primeranú v zmysle článku 23 smernice 2008/48 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 09. 11. 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 71).

63. Vzhľadom na to, že, ako bolo pripomenuté v bode 55 tohto rozsudku, predpoklady použité na výpočet RPMN môžu byť zložité, je potrebné ich zrozumiteľne, stručne a výslovne uviesť v zmluve o úvere, pričom samotná možnosť spotrebiteľa identifikovať ich na základe prečítania jednotlivých ustanovení tejto zmluvy nepostačuje.

64. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že predpoklady použité na výpočet RPMN musia byť výslovne uvedené v zmluve o úvere a v tejto súvislosti nestačí, aby ich spotrebiteľ mohol sám identifikovať preskúmaním podmienok tejto zmluvy.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto 2. Článok 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48, zmenenej smernicou 2011/90, sa má vykladať v tom zmysle, že predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) musia byť výslovne uvedené v zmluve o úvere a v tejto súvislosti nestačí, aby ich spotrebiteľ mohol sám identifikovať preskúmaním podmienok tejto zmluvy.“

30. Z obsahu zmluvných článkov je nepochybné, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere tento údaj chýba (štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, ani informácia o RPMN a priemernej RPMN nie sú v zmysle čl XI. bod 11.2 zmluvy o spotrebiteľskom úvere súčasťou uzavretej zmluvy), nie je výslovne uvedené, aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN. Rozloženie údajov o výške úveru, splátky, intervale, počte a termíne splátok, úrokovej sadzby do jednotlivých článkov zmluvy na splnenie povinnosti uvedenia všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov nepostačovalo. Účelom tohto ustanovenia je totiž to, aby spotrebiteľ pochopil údaj o RPMN a aby mal informáciu o tom, ktoré údaje sa použijú pre jej výpočet. Je potrebné uviesť, ktoré údaje sú relevantné pre výpočet, a teda pre výšku RPMN, že sa vychádza pri v tomto údaji z výšky úveru, počtu splátok, výšky mesačnej splátky, či už s poistením alebo bez poistenia a podobne a tieto predpoklady pre výpočet RPMN musia byť v zmluve uvedené bez ohľadu na to, že jednotlivé tieto údaje sú v zmluve uvedené, ale len preto, že predstavujú inú povinnú náležitosť zmluvy. Logickým výkladom týchto ustanovení je potrebné dospieť k záveru, že splnením povinnej náležitosti zmluvy vo forme uvedenia všetkých predpokladov použitých pre výpočet RPMN nie je, ak jednotlivé údaje potrebné pre výpočet RPMN sú v zmluve uvedené ako iná jej povinná náležitosť, inak by zákonodarcu nemal dôvod duplicitne uvádzať pri absencii týchto jednotlivých povinných náležitostí, či už ohľadom výšky úveru alebo výšky a počtu mesačnej splátky, ale aj ohľadom uvedenia všetkých predpokladov pre výpočet RPMN sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Uvedený záver vyplýva aj z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5CoCsp 16/2024.

32. So zreteľom na uvedené je možné konštatovať, že v predmetnej zmluve chýba uvedenie všetkých predpokladov použitých pre výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. h) ZoSÚ), a zároveň je RPMN v zmluve

o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne v neprospech spotrebiteľa, v dôsledku čoho zo zákona nastáva fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti podľa § 11 ods. 1 písm. b) a d) ZoSÚ.

39. Súd sa následne zaoberal tým, či žalobca splnil svoju povinnosť konať s odbornou starostlivosťou pri poskytovaní úveru žalovanému vyplývajúcej z § 7 ods. 1, 19 až 42 zákona č. 129/2010 Z.z. a s poukazom na § 11 ods. 2 vetu druhú až štvrtú citovaného zákona.

40. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal napriek predchádzajúcej výzve postup, že postupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať poskytnutý úver. Žalobca síce do vydania tohto rozsudku odpovedal na výzvu súdu, avšak dodané dôkazy hodnoverne preukazujúce postup v súlade s § 7 ZoSÚ nemožno považovať za postačujúce.

41. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobo ochorie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov,

tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 16/2021, rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 9Csp 1/2022, tiež Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7Csp 80/2020).

42. Význam skúmania bonity spotrebiteľov je zdôrazňovaný aj v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, pričom súd musí ex offio preskúmať dodržanie povinnosti veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (porov. rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-679/18, tiež C-449/13, C- 303/20).

43. Z článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o úvere je veriteľ povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, pričom táto povinnosť môže prípadne zahŕňať nahliadnutie do príslušnej databázy. Cieľom tejto povinnosti je tiež posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu úveru nebonitným spotrebiteľom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2014, CA Consumer Finance, C-449/13, EU:C:2014:2464, bod 43; zo 6. júna 2019, Schyns C-58/18, EU:C:2019:467, bod 40, a z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 20). Taká povinnosť tým, že má chrániť spotrebiteľov pred rizikami nadmerného zadlženia a platobnej neschopnosti, má pre nich zásadný význam (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. júna 2019, Schyns, C-58/18, EU:C:2019:467, bod 41, a z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 21, ako aj citovanú judikatúru).

44. Vo vzťahu splneniu si povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa ako najdôležitejšej predzmluvnej povinnosti veriteľa žalobca predložil zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere, z ktorej sú zrejmé údaje klienta opísané v bode 5 tohto rozsudku, výpis z registra SRBI a potvrdenie zo Sociálnej poisťovne.

45. Z predložených dôkazov je zrejmé, že veriteľ zisťoval len príjem žalovaného cez predložené potvrdenie zo Sociálnej poisťovne, hoci jeho povinnosťou je zisťovať nielen príjem, ale aj výdavky. Pri skúmaní výdavkov musí veriteľ vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti. Na výzvu súdu žalobca uviedol, že pri posudzovaní výdavkov vychádzal zo sumy životného minima v čase posudzovania žiadosti vo výške 234,42 eur, pričom poukázal na interný report Quatro, ako aj z dopytu do registra klientskych informácií SRBI. Súd poukazuje na to, že síce z predložených dôkazov vyplýva, že žalobca uskutočnil dopyt do úverového registra, avšak nepreukázal kedy a či vôbec veriteľ zisťoval aj ďalšie bežné výdavky žalobcu (osobný/domáci rozpočet), napr. na domácnosť, stravu, bývanie, dopravu, lieky, telefón atď. Žalovaný pri svojom výsluchu uviedol, že pri uzatváraní zmluvy od neho požadovali len pracovnú zmluvu a občiansky preukaz, na rodinné pomery a ďalšiu finančnú situáciu sa ho nepýtali.

46. Žalobca podľa názoru súdu podcenil skúmanie výdavkov žalovaného, ak sa obmedzil len na výšku sumy životného minima na jednu dospelú osobu (ktorú stotožnil s rodinnými fixnými výdavkami, ako to vyplýva z predloženého reportu). Z výsluchu žalovaného bolo pritom zistené, že v čase žiadosti o úver mal žalovaný družku (v žiadosti bolo uvedené „ženatý“) a 6 maloletých detí. Túto skutočnosť však žalovaný pri výpočte sumy životného minima vôbec nezohľadnil, keď vychádzal len zo sumy životného minima na jednu dospelú osobu. Vychádzajúc z verejne dostupných registrov je pri tom zrejmé, že suma životného minima v roku 2022 predstavovala 234,42 eur mesačne, ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu, 163,53 eur mesačne, ak ide o ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu, a 107,03 eur mesačne, ak ide o nezaopatrované dieťa alebo zaopatrované neploleté dieťa. Ak by teda žalobca rátal so sumou životného minima na žalovaného a všetky spoločne posudzované osoby, bolo by možné jednoznačne konštatovať, že suma životného minima na celú rodinu žalovaného ($234,42 + 163,53 + 6 \times 107,03 = 1.040,13$ eur) by vysoko prekračovala príjmy žalovaného, a teda jeho schopnosť splácať úver by bola prakticky nulová, čo sa napokon prejavilo i v tom, že zo strany žalovaného nedošlo k zaplateniu ani jednej splátky.

47. V nadväznosti na uvedené poukazuje súd na to, že čiastka životného minima predstavuje štátom uznanú minimálnu hranicu peňažných príjmov fyzických osôb potrebných k zabezpečeniu výživy a ostatných základných osobných potrieb. Avšak nereferuje konkrétnu čiastku, ktorú k zabezpečeniu svojich individuálnych základných potrieb musí vynaložiť potencionálny žiadateľ o úver. Nepokrýva najmä výdavky na bývanie, ktoré ju mnohokrát niekoľkonásobne prevyšujú. Rovnako nereferuje ďalšie nutné výdavky, ako napríklad zrážky zo mzdy, náklady vyvolané zdravotným stavom, či výživné. Z tohto dôvodu je potrebné bezvýhradne trvať na požiadavke individualizovaného posudzovania schopnosti splácať úver, pri ktorej poskytovateľ musí brať na zreteľ konkrétnu situáciu konkrétneho spotrebiteľa. Uvedený záver vyplýva i z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 9 As 127/2024 zo dňa 13.08.2024, na ktoré súd v plnom rozsahu poukazuje.

48. Základné výdavky sú teda výsostne individuálnou záležitosťou a veriteľ je povinný ich zisťovať a preverovať, pričom tieto náklady nemožno stotožniť so životným minimom, ale je nevyhnutné vychádzať z reálnych výdavkov, nakoľko štandard každého žiadateľa o úver je iný. (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 23.01.2025, sp. zn. 8CoCsp 3/2024)

49. Súdu je zrejmé z jeho činnosti, že žalobca na výzvu súdu, aby preukázal skúmanie schopnosti splácať úver spotrebiteľa vo vzťahu k výdavkovej časti uvádza, že vychádzal zo sumy životného minima. Je tomu tak v predmetnej veci, ako aj v iných právnych veciach žalobcu (veci vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10Csp 4/2024, 10Csp 7/2024, 11Csp 96/2024, 18Csp 143/2022, 18Csp 153/2022, 9Csp 100/2022 z rozsudku cit. „Zo zmluvy však vyplýva, že žalovaný nezisťoval priemerné mesačné výdavky žalovaného na živobytie /SIPO, strava, doprava do práce, lieky, telekomunikačné služby a pod./ a súdu je zároveň známe, že toto zisťovanie v divíziách Consumer Finance Holding a Quatro bez ďalšieho nahrádza údajom o životnom minime.“). Uvedené svedčí o ignorovaní zákonnej povinnosti dodávateľa úverových produktov na finančnom trhu. Z ust. § 7 ods. 27 veta posledná ZoSÚ plynie, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým

má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa, nie sa tejto zákonnej povinnosti zbaviť odkazom na životné minimum, nakoľko to nie je ratio zákona a tento postup nezohľadňuje individuálnosť životnej situácie toho ktorého spotrebiteľa a jeho rodiny.

50. Vo vzťahu k nevyhnutnosti skúmania výdavkov spotrebiteľa pri posudzovaní schopnosti splácať úver súd navyše poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo 2178/2018-77 z 25.7.2018, cit.: „Povinnosť posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úvěr snižuje riziko věřitelů, kteří témuž spotřebiteli poskytli úvěry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvěru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků. Již gramatickým a logickým výkladem § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru lze dovodit, že dostatečnými nejsou míněny informace získané toliko od spotřebitele. Odborná péče předpokládá údaje, které dlužník věřiteli uvedl, ověřit, resp. objektivně podložit minimálně potvrzením zaměstnavatele dlužníka (srov. C., D. E. F., J.: Zákon o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů č. 145/2010 Sb. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 98-109, ISBN 9788074001185). Nepochybně klíčová je i povinnost věřitele využívat veřejně dostupné informace, jakými jsou například státem publikované údaje o životním a existenčním minimu podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, a o průměrných výdajích obyvatelstva (databáze Českého statistického úřadu), a tyto porovnávat se známými nebo od spotřebitele zjištěnými (ne pouze tvrzenými) informacemi o jeho příjmech a výdajích. To ostatně dovodil ve svém rozhodnutí ze dne 1.4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015, i Nejvyšší správní soud, jehož závěry použil na podporu své argumentace již odvolací soud v napadeném rozhodnutí. Závěr odvolacího soudu dovozující, že spokojila-li se žalobkyně s nedoloženým prohlášením žalovaného o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech a nahlédnutím do registru dlužníků, nedostála povinnosti věřitele ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, je správný.“

51. Z vykonaného dokazovania je zřejmé, že žalobca si nezískal, teda následne ani nevyhodnotil a ani neoveril informácie o bonite klienta, z ktorých by bol schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Nedôsledne zisťoval, a preto ani nezohľadnil výdavky žalovaného, aj keď mal objektívnu možnosť si ich pred poskytnutím úveru overiť. Podľa názoru súdu všetky tieto skutočnosti vo svojom súhrne preukazujú hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 11 ods. 2 ZoSÚ).

52. Tento záver je podporený aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/153/2019: „Je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca nemal preukázaný príjem žalovanej hodnovernými dokladmi, napriek tomu mu poskytol úver. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaná výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Keďže žalobca hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle § 11 ods. 2 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov“.

53. Rovnako súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoCsp/6/2022 cit.: „Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd zastáva názor, že príjem aj rodinný stav klienta môžu byť vyhovujúce, ale pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo

nie je schopný splácať požadovaný úver. Bez toho, aby žalovaný skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalobcu, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalobcu splácať dlh zo zmluvy. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Vychádzajúc z doterajších výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd v súlade so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca ako veriteľ v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalobcu ako spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch čo v spojení s § 11 ods. 2 druhá veta zákona o spotrebiteľských úveroch spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Žalovaný si na základe získaných informácií nemohol vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalobcu, keď síce si obstaral údaje o príjme žalobcu a časti výdavkov spočívajúcich v splátkach úverov, lízingov (a pod.), avšak ohľadom iných výdavkov žalobcu (bývanie a pod.), už žalovaný postupoval nedostatočne, keď akceptáciou výdavku 20,- Eur mesačne uvedeného žalobcom, si žalovaný bez náležitého zistenia skutočných výdavkov žalobcu, nemohol vytvoriť dostatočný platobný obraz o platobnej schopnosti žalobcu, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalobcu splácať dlh zo zmluvy.“

54. Žalobca teda predloženými dôkazmi nepreukázal, že by konal s vynaložením odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver. V tomto smere súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie cit.: „Je však potrebné zdôrazniť, že dodržiavanie tejto zásady by bolo porušené, ak by dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažovalo spotrebiteľa. Tento totiž nedisponuje prostriedkami, ktoré by mu umožňovali preukázať, že veriteľ mu jednak neposkytol informácie podľa článku 5 tejto smernice a jednak neoveril jeho úverovú bonitu. Naopak účinné vykonanie práv priznaných smernicou 2008/48 zabezpečuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je veriteľ v zásade povinný preukázať pred súdom správny výkon týchto predzmluvných povinností. Cieľom takéhoto pravidla je zaistiť, ako uvádza bod 21 tohto rozsudku, ochranu spotrebiteľa, bez neprimeraného poškodenia práva veriteľa na spravodlivý proces. Ako totiž uvádza v bode 35 svojich návrhov generálny advokát, obozretný veriteľ si musí byť vedomí nevyhnutnosti zbierania a uchovania dôkazov o splnení svojich informačných povinností a povinnosti poskytnúť vysvetlenia.“ (bod 27 a 28 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-449/13).

55. Súd majúc na zreteli vyššie uvedené skutočnosti vychádzal súd zo záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru a keďže považoval porušenie povinnosti žalobcu v intenzite hrubého porušenia povinnosti v súvislosti so zisťovaním a preverovaním schopnosti žalovaného splácať úver, úver posúdil ako bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 ZoSÚ). Zosplatnenie je preto neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

56. Vzhľadom na vyššie uvedené závery a spomínanú fikciu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru súd mal za to, že žalovaný je povinný vrátiť žalobcovi len istinu úveru 1.363,89 eur bez zmluvných úrokov a poplatkov. Keďže bolo dohodnutých 72 splátok znamená to, že jedna splátka predstavuje 18,94 eur (1.363,89:72). Žalobca má však nárok len na nezaplatené splátky zročné ku dňu rozhodnutia súdu, čo znamená, že ku dňu rozhodnutia súdu mal žalovaný zaplatiť 38 splátok, čo predstavuje sumu 719,72 eur (18,94 x 38). Doposiaľ žalovaný neuhradil na predmetný úver nič, preto považoval súd za opodstatnené vyhovieť žalobe len v časti o zaplatenie tejto sumy a vo zvyšku ju ako nedôvodnú z vyššie uvedených dôvodov zamietol.

57. Súd ex offo sa zaoberal aj tým, či niektoré splátky nie sú premlčané s poukazom na § 54a, § 101 a § 103 OZ.

58. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

59. Podľa § 103 OZ, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

60. Trojročná premlčacia lehota plynie od zročnosti tej ktorej nezaplatenej splátky. V tomto prípade, ako už súd uviedol, žalovaný sa dostal prvýkrát do omeškania so splátkou splatnou 20.09.2022, čo znamená,

že pri tejto najstaršej nezaplátenej splátke trojročná premlčacia lehota uplynula až 21.09.2025 a keďže žaloba bola podaná skôr (27.08.2025), ani jedna z prisúdených splátok nie je premlčaná.

61. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

62. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

63. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platnej k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

64. Žalobca uplatnil úroky z omeškania nie od zročnosti jednotlivých splátok, ale z celkovej zosplátnenej sumy, a preto v súlade s dispozičnou zásadou v konaní súd priznal úroky z omeškania z celej prisúdenej sumy, ktorá sa stala v celosti splatnou až splatnosťou poslednej prisúdenej splátky, čo bola splátka splatná 20.11.2025. Súd teda priznal úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po splatnosti tejto poslednej splátky, a preto žalobu zamietol v prevyšujúcej časti aj ohľadom úrokov z omeškania, ktoré žalobca uplatňoval od skoršieho dátumu, avšak vychádzal z neplatného zosplátnenia úveru.

65. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

66. Podľa § 232 ods. 4 CSP, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

67. Súd zohľadnil zlú sociálnu situáciu žalovaného a preto, aby sa predišlo ohrozeniu živobytia žalovaného a jeho rodiny, súd mu povolil splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach tak, ako je to uvedené vo výroku rozsudku.

68. Podľa názoru súdu povolenie splátok na uhradenie prisúdenej čiastky nespôsobí žalobcovi ekonomické problémy v jeho obchodnej činnosti. Splácanie prisúdenej sumy v mesačných splátkach nezasiahne neprimerane ani do hospodárskych pomerov žalobcu ako spoločnosti, ktorá má v predmete svojej obchodnej činnosti okrem iného zaradené aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, a ktorej pohľadávky jej dlžníci splácajú bežným spôsobom v splátkach. Súd zastáva názor, že slabšia strana, ktorou žalovaný ako spotrebiteľ nesporne je, si zaslúži ochranu, keď sa objektívne ocitol v takej situácii, že by zaplatenie dlhu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia bolo pre neho devastujúce. Žalovaný i prejavil snahu dlh splácať. Povolenie splátok vo výške 50 eur mesačne je vzhľadom na sociálnu a majetkovú situáciu žalovaného (Žalovaný v súčasnosti vykonáva len aktivačné práce, za ktoré dostáva mesačne 87 eur približne. Do rodiny majú príjem v podobe rodinných prídavkov vo výške 300 eur a dostávajú hmotnú núdzu v sume približne 233 eur. Bývajú v chatrči. Na elektrinu vynakladajú 50 eur. Na kúrenie využívajú drevo, ktoré kupujú mesačne v sume 60 eur. Vo vzťahu k deťom, ktoré sú školopovinné, vynakladajú peňažné prostriedky na dve deti, ktoré sú na prvom stupni, 120 eur mesačne, ďalšie deti po 12 eur mesačne.) v súlade so zásadou spravodlivosti uvedenou v čl. 2 ods. 1 CSP.

69. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

70. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

71. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP. Žalobca bol v spore úspešný v podiele 49,97 % a žalovaný v podiele 50,03 %. Vzhľadom na takmer rovnaký pomerný úspech strán sporu, vyslovil súd, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.